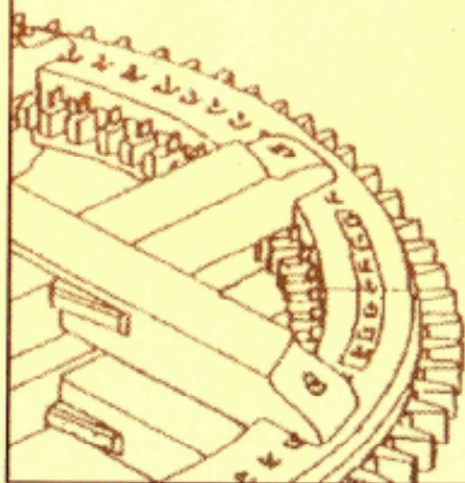

Molenmakersbedrijf
Molema
V.O.F.

Provincialeweg 4, 9677 TW Heiligerlee

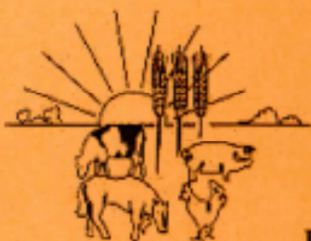
telefoon (0597) 59 16 60
telefax (0597) 59 11 76
mobiel 06 53 22 48 91

MULDERSNIJS

MOLENWERKGROEP OOST-GRONINGEN

2-2003

Stötefalk

Eckhardt B.V.

VEEVOEDERS - GRANEN - KUNSTMEST

Wollinghuizerweg 5 - 9551 TG Jipsinghuizen
tel. 0599 - 32 62 19 fax 0599 - 32 64 59

Pension

"Stee en Stoetje" Guest House

uw logeerdres bij de molen

Harm en Ankie Prenger

- Logies en ontbijt
- Appartementen
- Fiets en fietsroutes van prachtige omgeving aanwezig

"Stee en Stoetje" Pension

Your lodgings at the windmill

Harm en Ankie Prenger

- Bed & Breakfast
- Apartments
- Bicycles available for cycling in beautiful surroundings

"Stee en Stoetje"

Ihre Wohnadresse bei der Mühle

Harm en Ankie Prenger

- Übernachtung mit Frühstück
- Apartments
- Fahrräder und Beschreibungen von Radfahrstrecken durch die prachtvolle Umgebung vorhanden

Wedderweg 25
9699 RA Vriescheloo (Gr.)
Telefoon (0597) 541860

Erkend VNI installateur

Zelf doen
Samen doen
Laten doen
Door Uw

Bezema **S**anidrome

Sanitair
Verwarming
Riolering
Dakbedekking

Feiko Clockstraat 162-163

9665 BJ Oude Pekela

Tel. (0597) 612455 - Fax. (0597) 618176

MULDERSNIJS.

Muldersnijs is het clubblad voor de leden en donateurs van de Vereniging Molenwerkgroep Oost-Groningen, KvK no. 40037981
Het blad verschijnt 4x per jaar en wordt mede mogelijk gemaakt door onze adverteerders

REDACTIE:

Bé Oomkens

Gerda Koster

Redactie-adres:

M. A. de Ruyterlaan 36, 9675 EE Winschoten

Email: gertijpma@hetnet.nl of ijpma.fleurke@12move.nl

Grieto de Vries

Gert Ijpma

BESTUUR:

Voorzitter

Secretaris

Penningmeester

Leden

: K.Strijk

: H. Bossen

Wollinghuizerweg 152

9541 AV Vlagtwedde Tel.: 0599-313128

: M. Venhuizen

Postbank No. 3125139

T.n.v. Molenwerkgroep Oost-Groningen

Leemdobben 22

9551 AR Sellingen

: M. Strijkstra-Kalk

D. Meter

J.G.J. Bierhof

J.G. Ijpma

Tel.: 0597-416031

INSTRUCTEURS:

G. Koster-Westervaarder, Tel.: 0597-424045 R.P. Lemminga, Tel.: 0597-591292

K. Strijk, Tel.: 0597-416031 B. Oomkens, Tel.: 0597-414269

S. Bezema-Tel, Tel.: 0597-612455 D.J. Tinga, Tel.: 0595-441389

fax 0597-618176

De redactie behoudt zich het recht voor om de aangeleverde kopij niet te plaatsen of in te korten.

Vijftiende jaargang, nummer 68 - juni 2003

Volgende kopij voor 15 augustus 2003

Korenmolen "Aeolus" Farmsum

25 jaar

Zaterdag 30 augustus 2003 vieren wij dat het 25 jaar geleden is dat de "Aeolus" na zijn verplaatsing heropend is. Deze verplaatsing betekende uiteindelijk bijna nieuwbouw. "Tijdens het plaatsen van het achtkant op

1 september 1976 begaf de kraan het en stortte het achtkant neer. Hierdoor liep de oplevering ruim een halfjaar vertraging op. Maar op 12 augustus 1978 kon de molen dat toch feestelijk in gebruik genomen worden."

U bent welkom tussen 10.00 en 16.00 uur. In en rond de molen is van alles te doen o.a. worden er pannenkoeken gebakken, is er live muziek en worden er demonstraties line-dance gegeven. Tevens is er een braderie/rommelmarkt en een fotoexpositie over de molen. Bij voldoende wind wordt er gemalen en voor de kinderen is er een goochelaar.

De molenaars

BOEKJES

Er is nog een voorraadjie boekjes Molens in Holland, Windmühlen in Holland. Windmills in Holland en Les Moulins de la Hollande in het magazijn van de molenwerkgroep. Geadviseerde verkoopprijs € 5,-, inkooprijs bij afname van minstens 3 exemplaren € 2,70 per stuk, exclusief eventuele portokosten.

Af te halen bij B.Oomkens, Nassastraat 65, 9675 EN Winschoten, tel.0597-414269.

NICO HOLMAN GESLAAGD.

Op 20 mei j.l. heeft de heer Nico Holman met succes het examen voor het getuigschrift "vrijwillig molenaar" van De Hollandsche Molen afgelegd. Het examen werd gehouden op de zeskant te Niebert. B.O.

MULDER POT SR OVERLEDEN.

Op 19 mei j.l. is ons lid de heer E.D.Pot op de leeftijd van 83 jaar overleden. De heer Pot is als zoon van een molenaar geboren in Nieuwe Pekela. Hij werkte eerst bij zijn vader in het bedrijf en naam later de zaak over. Nadat zijn zoon Henk hem als molenaar had opgevolgd vertrok de heer Pot naar de omgeving van Hoogezand, waar hij de molen in Korpswolde kocht en liet restaureren om daar vervolgens een nieuw bedrijf te stichten gericht op het malen en verhandelen van meel en andere graanproducten voor de menselijke consumptie. Wegens gevorderde leeftijd droeg hij dat bedrijf over aan zijn zoon Jan Jaap. Na verloop van tijd kwam hij met zijn vrouw aan de Nassastraat in Winschoten wonen. Helaas overleed zijn vrouw kort na de verhuizing. Met veel belangstelling volgde de heer Pot het wel en wee van onze molens en de activiteiten van de vrijwilligers. Zijn gezondheid belette hem de laatste tijd boven te komen. De heer Pot ruste in vrede. B.O.

DE TOEKOMST VAN DE GRONINGER MOLENORGANISATIES.

Sinds een jaar of dertig zijn in Groningen vrijwillige molenaars actief. Al spoedig werd de vereniging Vrienden van de Groninger Molens opgericht, die al heel gauw en met zeer veel enthousiasme een aantal molens van de toenmalige eigenaren overnam. Bij een levende vereniging hoort een blad en al kort na de oprichting knutselden een aantal zeer gedreven leden een kwartaalblad De Zelfzwichter in elkaar, aanvankelijk gestencild, daarna steeds beter gedrukt. En wat nog meer van belang was ook steeds beter geredigeerd.

Bij de provincie –die de vereniging en de daaraan verbonden stichting subsidieerde- vond men de organisatie niet sterk genoeg. Daarom werd ongeveer 17 jaar geleden een nieuwe stichting opgericht, waaraan alleen de moleneigenaren konden deelnemen, die de molens van de Vrienden overnam en verder de molenbelangen in de provincie zou behartigen en coördineren. De stichting wordt ondersteund door een kleine staf beroepskrachten. De vereniging bleef bestaan. Pogingen bij de oprichting om het bestuur van de stichting een bredere basis te verschaffen door onder meer het Gilde van Vrijwillige Molenaars daarin een vertegenwoordiging te geven, hadden geen enkele kans.

Na verloop van tijd zocht de Stichting De Groninger Molen samenwerking met de vereniging Vrienden van de Groninger Molens en vervolgens ook met de afdeling Groningen van het Gilde. Resultaten van deze samenwerking zijn een gezamenlijke propagandacommissie en een nieuw blad De Nieuwe Zelfzwichter, professioneel vormgegeven en gedrukt, maar alleen toegezonden aan de leden van de Vrienden, de eigenaren die bij de Stichting zijn aangesloten en abonnees. De leden van het Gilde van Vrijwillige Molenaars in deze provincie die niet tevens lid van de vereniging Vrienden zijn, krijgen het blad dus niet.

Er zijn plannen voor een verdere integratie van de Groninger molenorganisaties. Hiervoor is een stuurgroep ingesteld. Volgens een interview met de voorzitter van de stuurgroep in de Nieuwe Zelfzwichter van maart j.l. denkt deze persoonlijk dat er één molenorganisatie moet komen. Ook nu is het hem nog niet duidelijk dat het Gilde van Vrijwillige Molenaars een landelijke vereniging is met niet-zelfstandige provinciale afdelingen. We zullen zien.

Mijn persoonlijke ervaringen inzake de opstelling van de Stichting De Groninger Molen ten opzichte van de vrijwilligers zijn niet positief.
B.O.

KOPERMOLEN

Tot voor kort wist ik niet wat ik me bij kopermolen moest voorstellen en schaarde deze maar onder de rubriek koffiemolen, bonenmolen, boekenmolen, enz. Tijdens mij vakantie ben ik in Fischbach in het Duitse Hunsrückgebied (ten zuid-oosten van de Moezel) in een oude kopermijn geweest. Onderdeel van de ertsbehandelinstallatie was de kopermolen, een bovenslagwatermolen, aangedreven door water uit de omringende heuvels. De vier heien die brokken steen met daarin kopererts fijnsloegen, werden beurtelings “opgehaald” door dezelfde as als waarop het waterrad gemonteerd was. Het afkomende water werd gebruikt om erts en steengruis te scheiden. De erts werd daarna in de open lucht verhit om de zeer giftige gassen eruit te halen en werd vervolgens in een kleine hoogoven, gestookt met houtskool, tot koper gesmolten. De kopermijn was al enige honderden jaren buiten gebruik omdat elders in de wereld veel goedkoper kopererts kan worden gewonnen.

B.O.

Molendag 10 mei 2003.

Op zaterdag j.l. was er weer het de landelijke molendag in combinatie met de landelijke fietsdag.

In Vriescheloo werd dit nog gecombineerd met een optreden van de plaatselijke zangvereniging Nieuw Leven. Dit was in het kader van "het Jaar van de Boerderij" als "Koren op de Molen". Een zeer geslaagd experiment, wat zeer in de smaak viel. Een geslaagde kinderbraderie maakte het compleet.

Voor de fietstocht, "Kouk'n Tocht", georganiseerd door fietsclub Toer 80 uit Bellingwolde bestond een goede belangstelling. De tocht leidde langs vele mooie plekjes in onze gemeente, waarbij ook een bezoek gebracht kon worden aan andere molens in onze gemeente. Al met al een zeer geslaagde dag, al had er voor de molens wel wat meer wind kunnen zijn. Ongeveer 300 bezoekers deden deze festiviteiten aan.

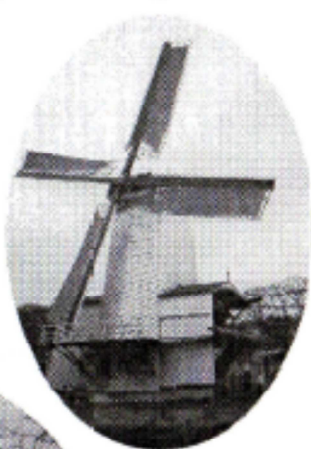

Voorjaarsvergadering Gilde van Vrijwillig molenaars te Arnhem

Ook dit jaar was er weer de voorjaarsvergadering van het Gilde van Vrijwillig Molenaars te Arnhem. Deze keer was een speciale editie, mede doordat het Gilde het 30-jarig jubileum vierde. We waren deze dag speciaal uitgenodigd in het openluchtmuseum aldaar, waar diverse bestuurlijke en andere zaken aan de orde kwamen. Allereerst was hier het nieuwe bestuur, waarbij voorzitter Gerard Sturkenboom afscheid nam en tevens bestuurslid Bert van Uffelen uit Hooogeveen het ook voor gezien houdt. Als nieuwe voorzitter kregen we Hein Steinz terug en voor Bert kregen we Joyce Beneker terug, waarmee we weer een vrouw in het bestuur kregen. Het ochtendprogramma, welke om 10.30 begon, was zo tegen 12.30 beëindigd. Hierna werden we vrij gelaten om door het Openluchtmuseum te dwalen. Allereerst kwamen we op de grote centrale weide, waar we de molens al konden zien draaien. Er stond deze dag een goede wind, zodat voor (volgens mij) het eerst in de geschiedenis alle molens draaiende te zien waren. Mede doordat het blad nog van de bomen was, was het een wondermooi gezicht. Via diverse oude panden eerst naar de Standerdmolen gelopen welke nog goed was uitgerust. Er zat een koppeltje stenen in waarmee ook nog gemaald kon worden. Via deze molen via de wasserij en het zaanse pleintje doorgelopen naar de wit geverfde paltrokmolen. Het geheel deed helaas een beetje amateuristisch aan, dit mede doordat de zagerij constant maar doorliep en de molen natuurlijk af en toe bijna stilstond. Het wonder was snel gevonden, alle kammen van het bovenwiel waren namelijk gedemonteerd en het zaagraam werd door een elektromotor, overigens ook nog veel te licht, aangedreven. Als je dan ook nog bekijkt hoe kleine kinderen tussen de zaagramen door lopen, dan lopen de kriebels je over de rug. Nergens geen hekjes te vinden en men kan door werkelijk alles worden gegrepen. Dit was echter niet hier alleen een probleem, bij alle molens kon de veiligheid wel een stuk groter, wat dat betreft konden Leen en Cor hier nog overuren draaien voor diverse ARBO-zaken. Daarna naar de achtkante poldermolen geweest, welke afkomstig is uit het mooie Groningen, Noordlaren om precies te zijn. Uiteindelijk heb ik als laatste molen de ronde stenen stellingmolen bekeken

Deze molen had een speciaal iets op de stellingzolder, namelijk een soort pelsteen. Nadat we deze molen bekeken hadden, gingen we naar de boktjasker, welke bij de friese boerderij staat opgesteld. Het was een forse molen, voor tjasker begrippen, helaas was ook de biotoop slecht, zodat draaien wel nooit zal worden. Tenslotte zijn we nog even door de friese en groninger boerderij gelopen en uiteindelijk tegen 17:00 uur via de spinnekop weer terug naar de uitgang, want het museum ging dicht. Onderstaand nog een impressie van wat we deze dag gezien hebben, het was beslist de moeite waard, zeker als je er nog nooit bent geweest

Uitnodiging monumentendag 13 september 2003

*Molenaars van
Ganzedijk nodigen
u uit om op zater-
dag 13 september
na 16.00 uur*

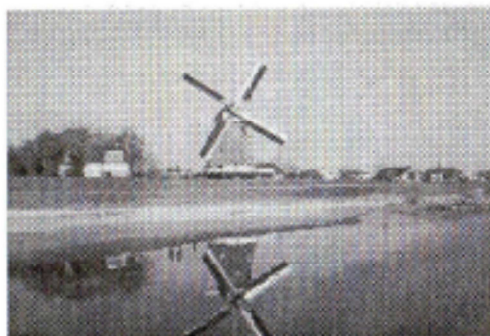
*uw molennieuwtjes
te vertellen onder
het genot van een
drankje en de wel-
bekende
Ganzedieker
Appeltoarte*

Voorjaarsexcursie Molenwerkgroep

Dit jaar hebben we weer onze voorjaarsexcursie gehad. Dit jaar waren de molens in de kop van Overijssel aan de beurt. We vertrrokken deze morgen om half acht vanuit Winschoten, waarna we via Assen de weg vervolgden. We hadden deze dag stralend mooi weer met een diep blauwe lucht, alleen de wind was de grote afwezige. Later op de dag zou deze wel enigszins gaan waaien, zodat we toch nog enige draaiende molens zouden zien.

Onze eerste molen welke op ons programma staat is in Kampen, waar de achtkante korenmolen met de naam 'de Olde Zwarver' aan de IJssel een mooi plaatje biedt. Vier volle zeilen en de remkleppen van de busselneuzen gesloten geeft helaas nog niet het gewenste resultaat, de molen blijft nog keurig netjes staan.

Wel kan er met dit weer natuurlijk uitgebreid de molen van boven tot beneden bekeken worden. Zo is deze molen uitgerust met een mooi weg-gewerkte sprinklerinstallatie en is er qua arbo ook weinig mis met deze molen. Overal staan hekjes en zijn er trapeuningen aanwezig. Ook is boven in de kap een goede borging van de vangbalk aanwezig, eenvoudig maar doeltreffend. Nadat we de molenaars bedankt hebben voor hun goede uitleg over de molen en we ze natuurlijk de groninger koek hebben overhandigd wordt het weer tijd om naar de volgende molen te gaan. Via mooie wegen

leidt de route naar Hasselt, waar tevens achtkante korenmolen 'de Zwaluw' staat. Dit is een enorm forse molen en deze draait door de toch enigszins toegenomen oostenwind zo'n 30 a 40 enden. Via twee trappen kom je hier op de stellingzolder en verder is in de molen een koppel stenen opgesteld. Verder is het hier bijzonder open, zo kan je tot aan de kapzolder aan toe kijken. De molen wordt nog even stilgezetz, zodat we de kap in kunnen.

Na het bezoek aan deze molen wordt het weer tijd om naar de volgende molen(s) te gaan. Deze twee molentjes staan in de Weerribben, een mooi natuurgebied in de kop van Overijssel. In IJsselham

staan hier een spinnekop die de naam 'de Wicher' draagt en een dwarsgetuigde paaltjasker. De wind is hier nu

goed aanwezig, zodat we twee draaiende molens op ons netvlies vinden. Bij de spinnekop wordt uitgebreid uitleg gegeven over de functie van deze molen en dat de molenaar hier tevens de tjasker onder zijn hoede heeft en deze molen eigenlijk altijd draait. De tjasker staat op trilvenen en dit kan je goed merken. Als je ter plekke over de nog natte graslanden loopt, voel je dat je hier niet alleen bent. Al je collega-molenaars, al lopen ze op zo'n vijf meter afstand, bewegen het natte land dusdanig, je voelt je nog net niet op zee, vooral met Lucas in de buurt merk je dit goed (grapje!)

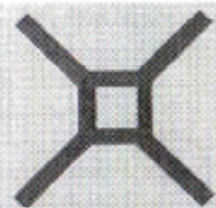
Dan bedanken we de molenaar, na hem nog even geholpen te hebben de spinnekop af te tuigen en vertrekken we naar de laatste 'molen'.

Een paar palen met een groot hek cromheen en een vertikaal ronddraaiende ton, dat is wat in Paasloo is gecreëerd. Het geheel doet een beetje 'tuinmolenachtig' aan. De molenaar van 'de Wicher' had ons al een beetje op een teleurstelling voorbereid, maar dit is gewoon jammer om te zien. Een molen welke met stormkracht nog maar nauwelijks rondkomt en dusdanig staat te verpie-

teren. Het is al met al een beetje jammer van de centen, als er een beetje meer energie in was gestoken, had het molentje een rooskleuriger toekomst gehad. Na hier zo'n kwartier te hebben doorgebracht zijn we naar huis gereden. Al met al een geslaagde dag en tegen zo'n uur of zes weer thuis. Hopelijk hebben we volgend jaar weer zo'n mooi weer en kunnen we dan (misschien) een ander deel van Overijssel bekijken. We wachten maar af.

Gert

Het molenijzer:

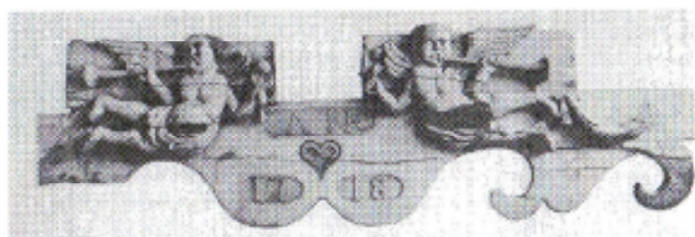
Het molenijzer heeft drie betekenissen.

De oorspronkelijke betekenis

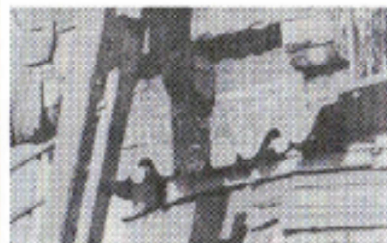
als onderdeel van de korenmolen namelijk de maalgang. Het molenijzer is bij ons beter bekend onder de naam rijen en viertakrijen. Een tweede betekenis heeft het ijzer als symbolisch teken in de heraldiek, ontleend aan de korenmolen. Het komt voor in verschillende streekwapens in het zuiden van ons land en Vlaanderen. Verder komen we de afbeelding van de rijen tegen als symbool van het malen zelf. We zien het terug op gevelstenen of uit gesneden in houtwerk, vaak vergezeld van initialen of jaartallen. (b.v. in Zundert 1753, Kessel 1849, Stamproy 1856) Jammer is dat houtsnijwerk tijdens restauraties vaak verloren ging.

De molenbaard: Bij bovenkruisers, ronde stenen, zes- of achtkante en rietgedekte molens komen op de baard tekens voor. Naast de bekende gegevens van stichter, stichtingsjaar en naam, is er ruimte voor beeldhouw- en snijwerk in figuren, ranken en krullen; typisch uitingen van volkskunst.

De oudst bekende molenbaard is van 1718, van de voormalige ronde stenen korenmolen "De

Kat" te Zaltbommel, nu in het Maarten van Rossum-museum aldaar. Deze uitbundige rijke versiering is een mooi voorbeeld van de heersende welvaart in de 17e- en een deel van de 18e eeuw. Het betreft hier twee barokke bazuinende cherubijntjes, poserend aan weerszijden van het centrale deel waar boven in een eenvoudig hart het stichtingsjaar gebeiteld staat. Aanpak in een samenleving, die duurzaam in beweging is. In de loop van de 19e eeuw komt er langzamerhand een kentering; de versieringen worden vlakker uitgesneden.

De reliefdiepte neemt af. Mogelijk een gevolg van een meer rationele aanpak in een samenleving, die duurzaam in beweging is.

De versieringen op de baard worden gereduceerd tot gekleurde vormbevestiging en geschilderde krullen (ruimte voor individuele fantastie blijft aanwezig, mede omdat deze uitingen van creativiteit redelijk goedkoop blijven.)

Een aardig voorbeeld is de baard van de 'Schapenweimolen' bij Rijswijk (1826), met centraal in het hart de afbeelding van een schaap. De molen is gerestaureerd in 1960. De baard is vernieuwd, maar niet gekopieerd!

Let op het aantal schapen! Bij een restauratie schuilt het gevaar dat, afhankelijk van de financiën en of de vaardigheid van de molenmaker, een baard volwaardig wordt gerestaureerd, min of meer gekopieerd of vrij geïnterpreteerd. (het verweer bij deze vrije vertaling was: "Er lopen altijd meer schapen in een wei.")

Naast de molenbouwers was er nog een andere groep die zijn stempel heeft gedrukt op het uiterlijk van de molen; de molenaar en zijn knechten. In tijden van windstilte en gebrek aan maalwerk, werden kleine reparaties verricht en in het verlengde daarvan eenvoudig houtsnijwerk aangebracht op markante plaatsen. De kwaliteit van dat soort werk was recht evenredig met de kundigheid van de maker.

Ik sluit af met een nog jong voorbeeld van een baard, sterk gestileerd, uitgevoerd in volmaakte symmetrie. Deze uitvoering is te zien aan de korenmolen te Zoetermeer (1897). Een voorbode van verdere vereenvoudiging.

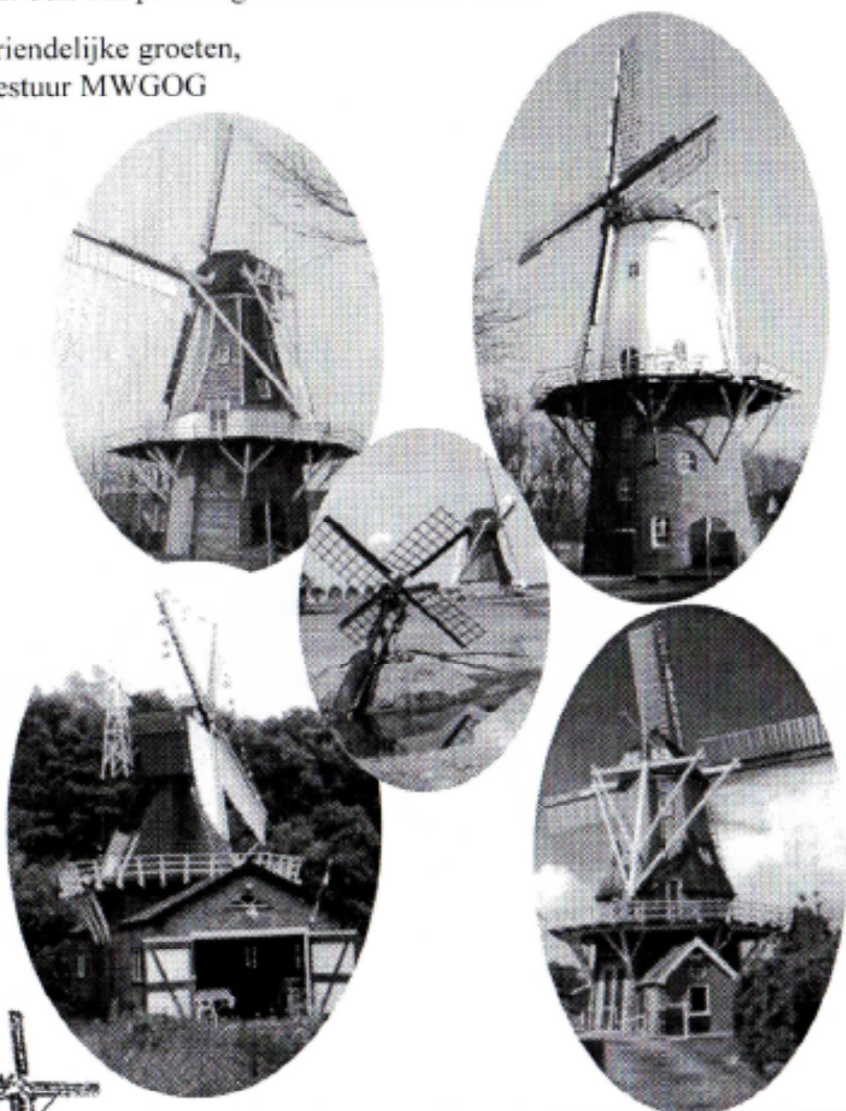
Molenbaarden worden na 1900 steeds minder geaccentueerd. De versiering bestaat meestal uit een eenvoudige contour met wat lijncenten. (dm)

Groninger Molenweekend

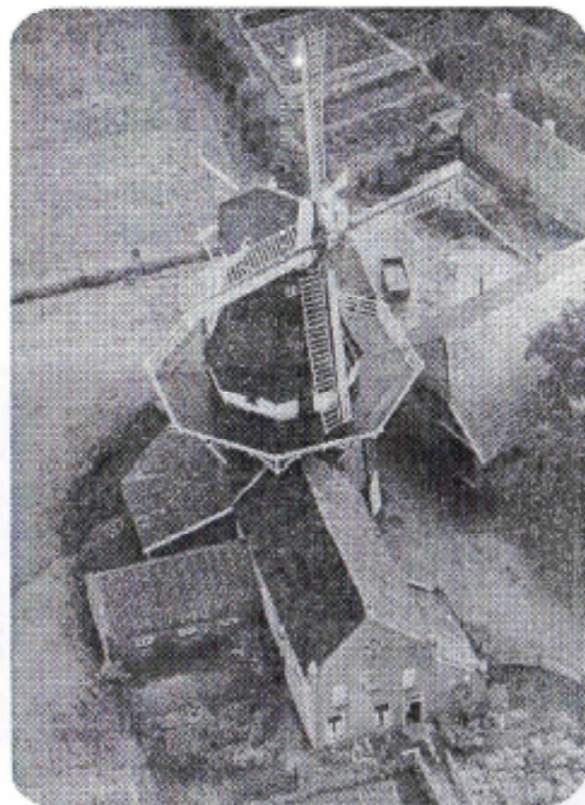
Komende maand, namelijk zaterdag 14 en zondag 15 juni wordt weer het Groninger Molenweekend gehouden. We hopen deze dag op natuurlijk genoeg wind, zodat een ieder weer voldoende aan zijn of haar trekken komt. Vanaf hier wenst de Molenwerkgroep Oost-Groningen iedereen dan ook een plezierig weekend toe en "draai ze".

Vriendelijke groeten,
Bestuur MWGOG

uit de oude doos

Nevenstaand een plaatje, misschien wordt het ooit wel weer eens zo. Voor degenen die het zich niet kunnen herinneren, het lijkt me niet meer dan waarschijnlijk, een molenfoto van een van de drie molens van Winschoten

vanuit de lucht. Het betreft hier namelijk molen Berg, een foto van plm. 1950. De betonweg tussen de toenmalige Poelkenbrug en de nieuw aan te leggen Kloosterbrug over het toen al wel gegraven nieuwe Winschoterdiep lag er nog niet, wel waren de oude gebouwen nog in volle glorie aanwezig. Zoals u rechts bovenin kunt zien staan de oude kapschuur en diverse hokken er nog, op deze plaats ligt nu de Molenweg. Verder zoals hier te zien is lagen tegen de molen aan, aan de noordwest en noordzijde ook nog diverse aanbouwen, deze zijn echter nooit met de molen in verbinding geweest.

Het grote gebouw aan de voorkant is hier ook nog in zijn volle lengte aanwezig, maar is in de jaren zestig voor ongeveer de helft ingestort. Voor de rest is helaas dus alles verdwenen, maar wie weet is binnen enkele jaren weer een deel van de oude glorie hersteld. Als het aan de gemeente en de diverse instellingen, waaronder monumentenzorg ligt, wordt het grote gebouw aan de zuidkant weer helemaal hersteld.

Gert.

MEDE-BEHEERDER GEVRAAGD.

Voor de Historische Werkplaats Molenmaker Wiertsema, ondergebracht in het pakhuisje bij molen Dijkstra te Winschoten, wordt een mede-beheerder gevraagd.

Informatie bij B.Oomkens, Nassaustraat 65, 9675 EN Winschoten, tel.0597-414269.

Luchtfoto's

Ook van uw molen zijn misschien luchtfoto's beschikbaar, deze kunt u ophalen via (natuurlijk) het internet via pagina

<http://www.fotovlucht.nl/private/>. Onderstaande ziet u enkele foto's van de winschoter molens en hun omgeving.

LEZING BRANDWEER OP DE VOORJAARSVERGADERING

Voor onze voorjaarsvergadering op 29 maart jl was de heer Henk Kliphuis, brandweerofficier van de regionale brandweer Oldambt uitgenodigd om een praatje te houden over het werk van de brandweer.

De heer Kliphuis begon zijn verhaal met een uitleg over de taken. Het woord brandweer dekt niet de lading, het is een hulpverleningsorganisatie met als eerste taak het redden van mens en dier. Dan komt bij brand en andere rampen het beperken van het gevaar voor de omgeving en het voorkomen van uitbreiding. Pas daarna het blussen. Door het toenevende verkeer, de verdergaande technische ontwikkelingen, nieuwe materialen en voortdurende uitbreiding van de bebouwing wordt de taak van de brandweer als een van de eerste aanspreekpunten van de hulpverlening steeds zwaarder.

De leden van de vrijwillige brandweer worden op dezelfde gedegen manier opgeleid als beroepsbrandweerlieden. Dat omvat een meerjarig traject plus steeds weer bijscholingen en herhalingen. Examens sluiten afgeronde onderdelen van de opleiding af. De mannen zijn nog ver in de meerderheid maar de brandweer probeert meer vrouwen aan te werven. Er zijn uitrukploegen van 8 man, die alle zelfstandig kunnen werken. Zodra er na een melding 4 mensen binnen zijn rukt men uit. Komen er meer ploegen in actie dan komt er een coördinerend officier boven.

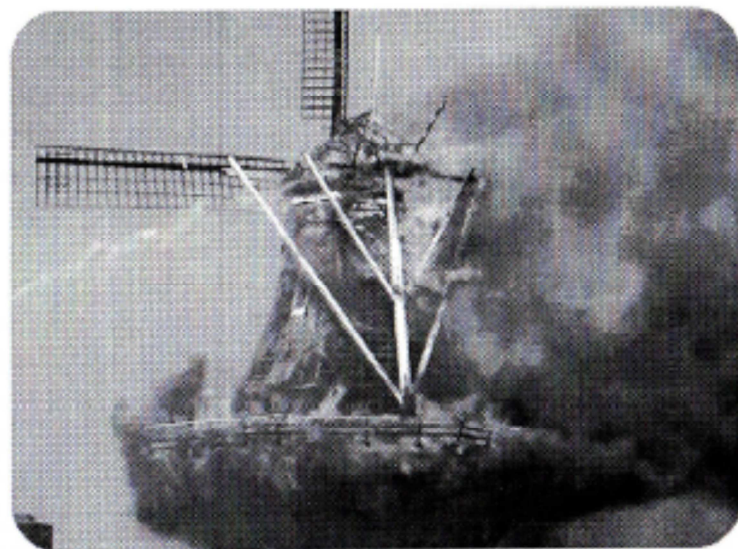
De brandweer toetst de vergunningsaanvragen met het oog op de veiligheid in bedrijven, winkels en inrichtingen waar meer dan 50 mensen tegelijk aanwezig kunnen zijn en controleert ook na die tijd.

In elke brandweerauto ligt een boek met gegevens over de gevaarlijke punten, opgeslagen brandgevaarlijke stoffen, plaats van de brandkranen, enz.

De molens staan bij de brandweer niet als bijzonder gevaarlijk te boek. Wel houdt men bij een eventuele brand rekening met vallende onderdelen en plaatst men de voertuigen op 50 meter afstand. Men gaat uit van de notitie die ik een aantal jaren geleden gemaakt heb toen wij in het molenaarsoverleg spraken over sprinklerinstallaties, brandmelding en -alarmering.

Kortweg staat in deze notitie: Ga alleen een brandende molen binnen als je kans ziet mensen eruit te halen. De vele trappen en zolders maken een molen bij brand tot een doolhof. Geen molen is gelijk. De zwichtstelling kan een vluchtweg zijn. Blussen kan -zo lang er nog geen sprinklerinstallaties zijn- van buitenaf met zo veel mogelijk water c.q. nevel of schuim. Het achtkant sparen. In het verleden is gebleken dat dikke balken langzaam inbranden. Een sprinklerinstallatie biedt de meeste veiligheid.

Er zijn hiervoor twee typen installaties ontwikkeld, een volledig automatische A-installatie met een eigen bluswatervoorziening die een begin van brand in de kiem

kan smoren en een semi-automatische B-installatie, die na detectie en melding aan de brandweer wordt aangesloten op een brandkraan op enige afstand van de molen. Deze installatie heeft droge stijgleidingen meestal met gesloten sprinklers die bij hitte open gaan. Nadat de brandweer is gealarmeerd en deze de installatie heeft aangesloten komt het bluswater dus meteen op de goede plek in de molen. Voor de automatische melding is een telefoonverbinding nodig. Bij een beperkte aanrijtijd van de brandweer is dit -mede gelet op de prijs- de beste oplossing. Maar nog beter is: voorkomen van brand. Niet roken. Geen open vuur. Goede elektrische installatie. Geen rommel in de omgeving.

Jammer dat niet meer mensen deze lezing hebben beluisterd.
B.O.

BETWETER

Sommige vrijwillige molenaars zetten grote vraagtekens bij de inspecties van de Monumentenwacht van de molens. Niet ten onrechte. Een paar opmerkingen.

1. De beherende vrijwilliger zou in de gelegenheid gesteld moeten worden de inspecties bij te wonen. Dat betekent dat de tijdig gepland moeten worden zodat de molenaar eventueel vrij kan nemen c.q. zijn programma kan aanpassen.
2. De eigenaar dient de vrijwilliger een copie van het rapport te geven. Dat gebeurt niet altijd en soms laat.
3. De opmerkingen zijn te algemeen gesteld. De kwalificaties slecht, matig en goed bieden de eigenaar onvoldoende houvast.
4. Ook de wipstok en de vangketting moeten grondig nagekeken worden. De wipstok kan op vrij eenvoudige wijze naar binnen.
5. De elektrische installatie en de bliksembeveiliging moeten in de inspectie worden betrokken.

SPELT.

In Dagblad De Limburger stond onlangs een artikel over de verbouw van spelt in Zuid-Limburg en het malen hiervan in de ambachtelijke 19e eeuwse Stadbroekermolen in Sittard. Volgens dat artikel is er nu 25 ha ingezaaid op de Kollenberg bij Sittard en op de Graetheide bij Born. Het teeltproject wordt door verschillende instanties ondersteund. Er zijn plannen de productie in de komende jaren sterk uit te breiden om daarmee in de behoefte aan meel voor typische streekgerechten te voorzien. Daarvoor is het ook nodig dat meer molens in dat gebied voor het malen worden ingeschakeld.

Hoe staat het met het Groningse spelt-project ?

B.O.

AGENDA

Open dagen Oost-Groninger Molens 2003

14-15 juni	Groninger molenweekend
21 juni	Vestingmolen Bourtange
zo 22 juni	De Westerse in Nieuw Scheemda
28 juni	molens in Winschoten
5 juli	molens Weddermarke en Wedderveer
zo 6 juli	korenmolen Ganzedijk (Finsterwolde)
12 juli	Noordstar in Noordbroek en de Korenbloem in Vriescheloo
19 juli	de Dellen in Nieuw Scheemda
2 augustus	molens in Winschoten
9 augustus	Noordstar in Noord broek
16 augustus	de Liefde in Uithuizen en Niemans molen in Veelerveen
23 augustus	Veldkamps meulen in Bellingwolde
30 augustus	Onrust in Oude Pekela, vestingmolen Bourtange
6 september	de Dellen in Nieuw Scheemda, Niemans molen in Veelerveen

13 en 14 september Nationale monumentendagen

De hierboven genoemde molens zijn geopend van 13.00 -16.00 uur.

Vriescheloo: de Korenbloem elke zaterdag en zondag van 10.00 -16.00 uur open.

Delfzijl: de Adam elke zaterdag van 14.00 -17.00 uur open.

Nieuw-Scheemda: de Dellen elke maandagavond tot zonsondergang (zomertijd)

Eemshaven: de Goliath elke zaterdag en zondag van 13.30 -17.00 uur.

Uithuizen: de Liefde iedere dinsdag en donderdag van 10.00 tot 16.00 uur.

Farmsum: de Aeoles elke dinsdag en donderdag n.m. open met uitzondering van de schoolvakanties.

Inlichtingen: H.Bossen,
Wollinghuizerweg 152,
9541 AV Vlagtwedde. Tel 0599- 313128.

Verstard Van
Lekker Vlees

Feiko Clockstraat 110
Oude Pekela
Tel. 0597-675333

HUIZING

kwaliteit is onze reclame.

Brood- en banketbakkerij

BRANS

Feiko Clockstraat 172 * tel. 0597 - 612491 * Oude Pekela

Ruime sortering gebak en chocolaterie.

**Ook uw advertentie had
hier kunnen staan**

Voor meer info, Tel.: 0597-418333

email:

gertijpma@hetnet.nl